

REGIONAL ÖVERENSKOMMELSE

om samverkan för nyanlända invandrares
etablering i Norrbottens län

Länsstyrelsen
Norrbotten

REVIDERAD
Mars 2009

Tryck: Länsstyrelsen i Norrbottens län

Länsstyrelsen
Norrbotten

Per-Ola Eriksson
Länsstyrelsen i Norrbottens län

Migrationsverket

Caroline Henjered
Migrationsverket

Svenska kyrkan
LULEÅ STIFT

Hans Stiglund
Luleå Stift, Svenska kyrkan

Försäkringskassan

Katarina Sinerius
Försäkringskassan

företagarna®
NORRBOTTEN

Kjell Hjelm,
Företagarna Norrbotten

NORRBOTTENS LÄNS LANDSTING

Bo Westerlund,
Norrbottens läns landsting

Erik Höglund
Luleå tekniska universitet

Arbetsförmedlingen

Lena Fernberg
Arbetsförmedlingen

Röda Korset

Ylva Löwenborg
Röda Korset

KOMMUNFÖRBUNDET
NORRBOTTEN

Roger Kempainen
Kommunförbundet Norrbotten

Förord

Den regionala överenskommelsen för Norrbotten om samverkan för utveckling av introduktionsinsatser och integration i Norrbottens län har reviderats i mars-2009. Överenskommelsen för 2009 har träffats mellan **Länsstyrelsen i Norrbottens län, Norrbottens läns Landsting, Migrationsverket, Kommunförbundet Norrbotten, Företagarna Norrbotten, Försäkringskassan, Svenska kyrkan (Luleå stift), Röda Korset (Region Norra Norrland), Luleå tekniska universitet och Arbetsförmedlingen.**

Adjungerande aktörer från näringsliv och arbetsmarknadsområden bjuds in till samverkansmöten under året. Syftet med den regionala överenskommelsen är att samverkan skall skapa förutsättningar för utrikesfödda att ha samma villkor som övrig del av befolkningen, inom skola, arbetsmarknad, hälsa och fritid. Lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund skall vara en grundsyn i samverkan. Den regionala överenskommelsen revideras årligen.

Överenskommelsen

Överenskommelsen är en bekräftelse på en gemensam ambition att parterna skall utveckla och fördjupa samarbetet inom introduktionsinsatserna och integrationsområdet i länet.

Överenskommelsen bygger på synen att samverkan och samarbete skapar mervärde och utgör en plattform för regionalt stöd till ett samordnat utvecklingsarbete över kommungränserna.

Parterna diskuterar tillsammans syfte och omfattning av gemensamma åtaganden, medan det är respektive aktör som fattar formella beslut och står för individuella åtaganden.

De parter som undertecknat denna överenskommelse accepterar inte diskriminering utifrån de olika diskrimineringsgrunderna. Parterna avser att ta sitt ansvar genom att i de egna verksamheterna arbeta förebyggande mot diskriminering och att öka andelen kvinnor och män med utländsk bakgrund i den egna verksamheten.

Samverkan syftar till att ge alla flickor, pojkar, kvinnor och män samma rättigheter och möjligheter att bli aktiva samhällsmedborgare.

Flickor, pojkar, kvinnor och män ska, oavsett etnisk tillhörighet, ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet.

Den regionala överenskommelsen har målsättningen att uppmuntra lokala överenskommelser och integrera barn- och jämställdhetsperspektivet i integrationsarbetet.

Överenskommelsen bygger på en gemensam syn, att länet behöver fler invånare för att skapa tillväxt och en positiv utveckling. Parterna marknadsför Norrbottens län som ett attraktivt län att bo och verka i.

Parterna tar ett gemensamt ansvar för ovanstående punkter i överenskommelsen och följer kontinuerligt upp dessa.

Gemensamma mål i överenskommelsen

Parterna ska skapa förutsättningar för samverkan mellan organisationer regionalt och lokalt och gemensamt svara för uppföljning av dessa åtaganden. Uppföljning ska ske under träffar på regional och lokal nivå för att uppnå mätbara resultat.

- Parterna ska ha verkat för att samtliga kommuner med överenskommelse om flyktingmottagning har upprättat lokala överenskommelser. Dessa ska ha utformats utifrån lokala förutsättningar och följts upp årligen.
- Parterna ska ha anordnat träffar för lokala aktörer för kunskaps- och informationsutbyte kring integrationsfrågor.

Parters åtaganden i överenskommelsen

Kommunförbundet Norrbotten

- I samverkan med länsstyrelsen anordna träffar för kommunernas introduktions/flykting-samordnare.
- Informera kommunerna om den centrala och regionala överenskommelsen.
- I samverkan med länsstyrelsen anordna lokala träffar med företrädare från kommuner, arbetsförmedling m.fl.
- Deltar i regionala och centrala kurser/konferenser.
- Vid behov engagera sig i aktiviteter som genomförs av övriga samverkansparter.

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen ska verka för att vägen till arbete/arbetskraft blir så kort som möjlig för arbetssökande/arbetsgivare. Det ska ske genom ett effektivt matchningsarbete.

Den arbetssökande förväntas vara aktiv i sitt arbetssökande för att snabbt kunna träda in i arbetslivet. Grundkravet är att den som är arbetslös ska vara beredd att ta de arbeten som arbetsförmedlingen bedömer att personen kan utföra, vilket kan innebära krav på både yrkesmässig och geografisk rörlighet. De personer som har det svårast på arbetsmarknaden ska ges särskilt stöd och rustas för att snabbare kunna ta ett arbete.

Insatser och servicevägar

Nyanlända arbetssökande ska, oberoende av förstaspråk, ha tillgång till arbetsförmedlingens service och så tidigt som möjligt matchas mot arbete. Arbetsförmedlingen ska säkerställa så att samtliga nyanlända arbetssökandes kompetens blir verifierad för att effektivisera matchningen mot lediga arbeten. Detta ska bredda arbetsgivarnas rekryteringsbas och vidga de arbetssökandes möjligheter till en tidig etablering på arbetsmarknaden.

Resurser

Arbetsförmedlingen ska säkerställa så att nyanlända arbetssökande, vid behov, får tillgång till utifrån Arbetsförmedlingens aktuella resurser, yrkeskompetensbedömning, arbetsmarknadsutbildning och övriga program.

Svenska kyrkan/Luleå stift

- Verka för att församlingarna i regionen får en fördjupad förståelse av sin roll i arbetet för ett välkomnande, värdigt och inkluderande samhälle.
- Verka för att flyktingar och invandrades religiösa behov tillgodoses.
- Verka för att flyktingar och invandrare blir delaktiga/inkluderade i kyrkans arbete.
- Verka för att praktikplatser skapas i församlingar och stiftets organisation.
- Verka för att skapa ett bättre samhälle för alla människor, genom aktiv omvärldsanalys, påverkansarbete och opinionsbildning.
- Luleå stift kommer att kartlägga församlingarnas erfarenheter av flykting-och invandrararbete och vilka behov av stöd och fortbildning som behövs för integrationsarbetet lokalt. En sådan undersökning gjordes 2004 men behöver nu kompletteras och aktualiseras.
- Luleå stift erbjuder utbildningar och kompetenshöjande kurser och seminarier i samverkan med stiftets folkhögskolor i Älvsbyn, Solvik, Edelvik och Strömbäck samt med Sensus studieförbund.
- Luleå stift anordnar utbildning kring hur man bemöter främlingsfientlighet.
- Luleå stift utvecklar och förfinar sina informationskanaler till berörda aktörer och intressenter.
- Luleå stift utvecklar sin roll som opinionsbildare och påverkansaktör i samhällsfrågor.
- Luleå stift arbetar internt i sin egen organisation med områdena diakoni-arbetsliv-samhälle och förståelse av integration ur dessa perspektiv.

Länsstyrelsen

- Verka för att det finns god beredskap och kapacitet i länet för mottagande och introduktion av nyanlända flyktingar.
- Överlägga och träffa överenskommelser med kommuner om flyktingmottagning.
- Utveckla samverkan mellan kommuner och myndigheter i länet avseende boende, introduktion och snabb arbetsmarknadsetablering.
- Följa upp introduktionen och dess resultat i länet.
- Vara sammankallande för parterna i det regionala integrationsarbetet.
- Inarbete integrationsperspektivet i program- och styrdokument för det regionala utvecklingsarbetet.
- Publicera den regionala och de lokala överenskommelserna på den externa och interna hemsidan.
- Tillhandahålla grundläggande information om jämställdhet mellan flickor, pojkar, kvinnor och män i Sverige till dem som ansvarar för introduktionen.

Företagarna i Norrbotten

- Medverkar i partnerskapet i syfte att vara informationspridare till de lokala föreningarna i länet.
- Vid behov engagera sig i aktiviteter som genomförs av övriga samverkansparter.

Migrationsverket

- Migrationsverket ska värna asylrätten och pröva ansökningar om uppehållstillstånd i Sverige. Migrationsverket ansvarar också för mottagning av asylsökande och erbjuder boende och uppehälle under väntetiden på beslut. Migrationsverket ska, i avvaktan på beslut i tillståndsärendet, verka för att den asylsökande deltar i någon form av organiserad sysselsättning. Väntetiden för den asylsökande ska i varje led i asylprocessen vara så kort som möjlig och särskild hänsyn ska i hela processen tas till såväl ensamkommande barn som barn i familj.
- Organiserad sysselsättning ska normalt erbjudas inom en månad från det att personen är registrerad i Migrationsverkets mottagandesystem. Den organiserade sysselsättningen syftar till att påskynda integrationen för dem som får uppehållstillstånd i Sverige och underlätta återvändandet för de som inte får stanna.
- Migrationsverket ska i samverkan med arbetsförmedlingarna genomföra kartläggning av den asylsökandes utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet samt vid behov verka för att den enskilde kan erbjudas vägledning och rådgivning om den lokala arbetsmarknaden. Den asylsökande har som regel möjlighet att arbeta på den öppna arbetsmarknaden under asyltiden.
- Migrationsverket ska verka för att utveckla samarbete med respektive kommuner när det gäller asylsökande som bor i eget boende, i syfte att påskynda integrationen för dem som får uppehållstillstånd och underlätta återvändandet för dem som inte får stanna.

Norrbottnens Läns Landsting

Att må bra fysiskt och psykiskt eller att hantera sin fysiska och psykiska hälsa, kanske i form av stöd eller hjälpmedel, är förutsättningar för en bra introduktion, inte minst på arbetsmarknaden.

- Landstinget ska erbjuda hälso- och sjukvård för asylsökande och flyktingar i enlighet med den lag som finns om hälso- och sjukvård till asylsökande m.fl. (2008:344).
- Landstinget ska erbjuda god hälso- och sjukvård till andra utlänningar som vid ankomsten till Sverige är folkbokförda här på samma villkor som övriga norrbottningar.
- Landstinget erbjuder samtliga inflyttade till länet, som fått uppehållstillstånd från 1 november 2008 p.g.a. arbete, studier eller anknytningsskäl en kostnadsfri hälsoundersökning enligt samma program som erbjuds till asylsökande och flyktingar (förordning 1990:927). Förutom smittskyddsskäl så är syftet att ge en första introduktion i hälso- och sjukvården i Sverige och Norrbotten; Undersökningen är ett medel för tidig upptäckt av och tidiga insatser mot fysisk- eller psykisk ohälsa.
- Landstinget ska arbeta aktivt med att tillvarata invandrare och flyktingars kompetens, så att de kan bli anställda i den svenska hälso- och sjukvården, främst inom bristyrken.

Luleå tekniska universitet

- Bevakar och vidareförmedlar forskning inom relevanta områden som omfattas av RÖK:en.
- Förmedlar kontakter till studenter vars examensarbeten kan inriktas mot uppdrag (t.e.x utredning och utvärdering av olika insatser) från övriga aktörer i den regionala överenskommelsen.

Försäkringskassan

- Tillhandahåller statistik över ohälsotal i Norrbottens län
- Ger en övergripande information till nyanlända om den svenska socialförsäkringen

Röda korset

- Erbjuder utbildning och information kring, Mänskliga rättigheter, Människor på flykt och Diskriminering och Mångfald.
- Genomför arrangemang som lyfter frågor om mångfald.
- Genomför behandling för krigsskadade och traumatiserade vid Röda Korsets behandlingscenter. Remiss krävs för patienter boende i Norrbotten.
- Erbjuder sociala aktiviteter riktade mot migranter där några exempel kan vara språkträningsgrupper, simskola, mötesplatser, yoga och sygrupper.
- Erbjuder juridisk rådgivning till människor som upplever sig diskriminerade, medlingsinsatser och stödjande samtal.
- Erbjuder hjälp att efterforska förlorade familjemedlemmar och återförening familjer i Sverige via internationella kontaktnät.
- Ger råd och stöd i asylärenden för enskilda individer och ger ett medmänskligt stöd under en svår process.
- Erbjuder praktikplatser/sysselsättning via lokala föreningar i begränsad omfattning.

I allt arbete utgår vi från det lokala behovet och den kapacitet som kretsen/frivilligförening har på respektive ort i länet. Aktiviteter och insatser kommer därför att ha en stor variation mellan olika orter i länet.

Mottagande av flyktingar och andra skyddsbehövande

Norrbottnens län	Överenskommelse 2007			Överenskommelse 2008			Överenskommelse 2009		
	2007	Antal	Varav för anvisning	2008	Antal	Varav för anvisning	2009	Antal	Varav för anvisning
Arjeplog				1	15	15	1	15	15
Arvidsjaur	1	30	30	1	30	30	1	30	30
Boden	1	80		1	80		1	80	
Gällivare	1	30	25	1	30	25	1	30	25
Jokkmokk	1	15	15	1	15	15	1	15	15
Kalix	1	50	45	1	50	45	1	50	45
Kiruna	1	30	20	1	30	20	1	30	20
Luleå	1	120		1	120		1	120	
Pajala	1	30		1	30		1	30	
Piteå	1	50		1	50		1	50	
Älvsbyn	1	70	60	1	70	60	1	70	60
Haparanda	1	30	25	1	30	25	1	30	25
Övertorneå	1	30		1	30		1	30	
Övertorneå	1	30		1	30		1	30	
Övertorneå	1	30		1	30		1	30	
13	595	220		14	610	235	14	610	235

Kontaktpersoner för den regionala överenskommelsen

doris.thornlund@lansstyrelsen.se

torsten.fors@lansstyrelsen.se

ylva.lowenborg@redcross.se

ingrid.e.nilsson@forsakringskassan.se

jennie.karlsson@nll.se

kalle.bergdahl@bd.komforb.se

kjell.hjelm@foretagarna.se

lena.fernberg@arbetsformedlingen.se

mats.jakobsson@ltu.se

per-erik.bjurholt@migrationsverket.se

minette.x.pedersson@migrationsverket.se

roger.marklund@svenskakyrkan.se

